

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

RUTA DEL TER

Etapa 7: TORELLÓ – MAS ORDEIG FONT DEL PERETÓ – SANTUARI DE LA GLEVA – MANLLEU

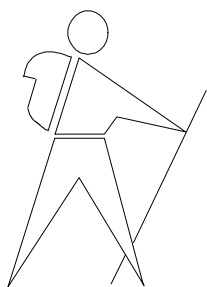
19 d'octubre de 2014

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	6 h 30 min
Torelló. Esmorzar.	8 h 15 min
Inici de l'etapa a la cruïlla dels carrers Montesquiu i Bonavista.	8 h 45 min
Esplanada de Can Salvans (3,535 km). Reagrupament.	9 h 50 min 10 h
Font del Peretó (6,570 km). Reagrupament.	10 h 55 min 11 h 05 min
Gasolinera de la Gleva (11,545 km). Reagrupament; final del tram 1.	12 h 25 min
Sortida cap a Manlleu.	12 h 35 min
Manlleu. Estació.	13 h
Inici del tram 2 al Passeig del Ter.	13 h 05 min
Manlleu. Museu del Ter. Visita.	13 h 30 min
Final de la visita. Dinar.	14 h 15 min
Sortida cap a Vilanova.	17 h
Vilanova i la Geltrú.	18 h 30 min

Notes.-

- ** Esmorzarem a Torelló, al bar Canigó (és a la cruïlla dels carrers Montesquiu i Canigó). Dinarem a Manlleu en acabar la visita al Museu del Ter; hi ha bars i restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **mantingueu sempre contacte visual** amb els que us segueixen; si cal espereu-vos. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, no correu ni aneu massa lents! (**Penseu que aneu en grup**).
- ** **Atenció:** Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) **utilitzeu només** el telèfon 687 04 39 76 (Agustí Poch).
- ** El vocal coordinador d'aquesta sortida és l'Isidre Poch. En tot moment cal respectar les seves indicacions.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

RUTA DEL TER

Eta 7: TORELLÓ – MAS ORDEIG **FONT DEL PERETÓ – SANTUARI DE LA GLEVA – MANLLEU**

19 d'octubre de 2014

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Sortirem de Torelló pel pont de Conanglell per situar-nos a la riba dreta del riu Ter. Riu avall arribarem a la resclosa de Can Terrers i més endavant a la de la Coromina. Després de passar pel nucli del Carrer de Sant Isidre trobarem les masies de Can Salvans i Can Boixó.

Més enllà del magnífic Mas d'Ordeig travessarem la riera de Talamanca i trobarem la font del Peretó a Gallifà. Passat el Despujol arribarem al Santuari de la Gleva on finalitzarà la primera part de l'excursió perquè el pont que ens hauria de permetre passar a l'altra banda de riu per poder anar cap a Manlleu està tallat per obres.

Ací l'autocar ens vindrà a recollir i ens portarà a l'entrada de Manlleu on comença el magnífic passeig del Ter que ens portarà fins al Museu del Ter.

Tram 1. Torelló – Santuari de la Gleva

Horari	Distància (km)	
Parcial	Total	
0:00	0:00	0,000

1 PK Fem un reagrupament després d'esmorzar en el carrer Montesquiu cruïlla amb el carrer de Bonavista abans d'arribar a la rotonda.

Passem per sobre un canal i ens dirigim cap a la rotonda, la travessem pels passos zebra per la dreta i enfilem el pont del Conanglell per la dreta fins el final. (Alerta que és una carretera).

0:06	0:06	0,395
------	------	-------

2 PK Aquí deixem la carretera i girem cap a la dreta (pal indicador) per anar a passar per sota de la carretera.

	0:02	0:08	0,500
3 PK	Un cop hem passat per sota del pont prenem el camí de l'esquerra de la bifurcació amb marques del GR-210. El camí passa bona estona prop del Ter.		
	0:14	0:22	1,345
4 PK	A l'esquerra ens queda la resclosa de Can Terrers.		
	0:08	0:30	1,805
5 PK	Pal indicador i senyal del GR; seguim la direcció que portem.		
	0:11	0:41	2,445
6 PK	Pal indicador del GR (Hortes de Conanglell); seguim per l'esquerra de la bifurcació.		
	0:04	0:45	2,715
7 PK	Una petita torrentera talla el camí però la passem sense problemes fent un saltet i seguim en la mateixa direcció.		
	0:05	0:50	3,000
8 PK	Arribem a la carretera BV-5225. A l'esquerra ens queda el pont de ferro de la Coromina; seguim per la carretera per la seva esquerra uns pocs metres.		
	0:02	0:52	3,070
9 PK	Deixem la carretera i girem a l'esquerra per un camí; pal indicador,		
	0:02	0:54	3,160
10 PK	A pocs metres d'emprendre el camí ample el deixem a la bifurcació i seguim per un caminet a l'esquerra que puja i es fa estret protegit per una barana de fusta.		
	0:03	0:57	3,305
11 PK	Arribem en un grup de cases amb pal indicador (Carrer de Sant Isidre); deixem la pista de l'esquerra i seguim endavant deixant primer les cases a la dreta i després a l'esquerra.		
	004	1:01	3,510
12 PK	En aquest punt travessem un rierol i seguim endavant.		
	0:01	1:02	3,535
13 PK	Sortim en una esplanada; a l'esquerra ens queda Can Salvans. Girem cap a la dreta i a pocs metres ens trobem la masia de Can Boixó a la nostra dreta.		

0:02 1:04 3,610

14 PK A tocar de la masia de Can Boixó topem amb el tancat de l'autovia C-17, girem a l'esquerra per camí ample.

0:06 1:10 3,960

15 PK Senyal de confirmació en un pal de telèfon; anem per la pista a tocar de la C-17 que ens queda a la dreta.

0:09 1:19

16 PK Arribem a la magnífica casa del Mas Ordeig amb un pal indicador; girem a l'esquerra per pista asfaltada, però pocs metres.

0:02 1:21 4,615

17 PK En arribar a la corba de la carretera girem a la dreta per un camí; pal indicador (La Farga – La Cambra). A l'esquerra queden unes edificacions industrials.

0:02 1:23 4,725

18 PK Travessem la riera de Talamanca per un pontet de ferro, pal indicador, i girem a l'esquerra. **Alerta amb les ortigues i d'altres herbes**; voregem el camp fins tocar del Ter, on fem un gir a la dreta.

0:10 1:33 5,295

19 PK Arribem a un camí seguim a l'esquerra per un **tram molt embrossat**.

0:03 1:36 5,440

20 PK Entrada a Can Redorta, a la dreta, pal indicador. Seguim el camí que portem, per la vora del Ter fins arribar a un canalet on girem a la dreta resseguint-lo; ara ens queda a l'esquerra.

0:08	1:44	5,960
------	------	-------

21 PK Tornem a topar amb la tanca de l'autovia C-17 i girem cap a l'esquerra seguint un camí ample.

0:04	1:48	6,205
------	------	-------

22 PK Deixem un camí a l'esquerra que va cap el Ter.

0:06	1:54	6,570
------	------	-------

23 PK Arribem a la Font del Peretó, Gallifa, i seguim per un camí cimentat cap a l'esquerra. A la dreta ens queden les edificacions de Gallifa i seguim endavant.

0:05	1;59	6,900
------	------	-------

24 PK En aquest punt trobem un mirador sobre el Ter i la seva resclosa de Gallifa. Seguim pel mateix camí i a l'esquerra ens queda la masia de Cal Guarda, anem seguint fins arribar en un canal.

0:06	2:05	7,305
------	------	-------

25 PK El camí fa un gir a l'esquerra i travessem el canal per un pontet.

0:03	2:08	7,460
------	------	-------

26 PK En aquest punt s'arriba a una zona de descans amb bancs i taules de fusta denominat "El Sorral". Seguim el mateix camí fent un gir cap a la dreta seguint el curs del riu.

0:22	2:30	8,770
------	------	-------

27 PK Prop d'una casa travessem un canal i seguim el camí lleugerament cap a l'esquerra.

0:03	2:33	8,950
------	------	-------

28 PK Passades les cases, arribem en una esplanada amb una bifurcació, deixem la branca de la dreta, pel indicador (Fabrica Gallifa), i seguim cap a l'esquerra ran d'unes naus industrials.

0:05	2:38	9,320
------	------	-------

29 PK Bifurcació, pel indicador (Les Rocasses); el camí de l'esquerra queda tancat per una cadena, seguim el de la dreta.

0:08	2:46	9,705
------	------	-------

30 PK Arribem en un camí i el seguim cap a la dreta, pel indicador (Camp gran del Despujol).

0:04	2:50	9,930
------	------	-------

31 PK En arribar en un canal girem a la dreta per sota de l'autovia C-17, seguint el canal, que ens queda a la l'esquerra.

0:07 2:57 10,320

32 PK Arribats prop de les Indústries Riva, a l'esquerra ens queda el canal i un pontet per travessar-lo, no ho fem i en canvi girem cap a la dreta 90°, seguint un camí.

0:03 3:00 10,450

33 PK El camí ens porta en un camí travesser i el seguim cap a l'esquerra; ara les naus industrials ens queden a l'esquerra.

0:06 3:06 10,815

34 PK En aquest punt arribem a la carretera C-17-Z, la seguim cap a l'esquerra; hem arribat a Sant Hipòlit de Voltregà.

0:12 3:18 11,545

35 PK Pal indicador (La Gleva); benzinera Petrocat.

0:05 3:23 11,825

36 PK Rotonda, pont en reconstrucció que ens duria a Manlleu.

Tram 2. Resclosa de la Teula – Museu del Ter

Situats davant de l'estació de Manlleu hem d'anar cap a l'esquerra, paral·lels a la via, en direcció al Ter.

0:00 0:00 0,000

Enllacem amb el camí per on ve la Ruta del Ter després de passar per sota del pont de la via de la línia de tren Barcelona – Puigcerdà. Hem de seguir aquest camí anant cap a l'esquerra i immediatament deixar-lo per anar vers la dreta i així passar per damunt del Canal Industrial de Manlleu que

recull les aigües a la resclosa de la Teula. A la cruïlla hi ha un pal indicador.

Un cop a l'altra banda del canal, a la dreta podem veure-hi un plafó que explica l'origen de la resclosa de la Teula. Seguim pel costat del riu pel Passeig del Ter.

A l'esquerra, entre el passeig i el canal, hi ha la Zona Esportiva Municipal amb diferents pistes de joc. Més endavant, el passeig ens porta a passar pel costat d'unes impressionants filades de plàtans.

0:12 0:12 1,030

Deixem a l'esquerra el carrer d'Enric Delaris que travessant el canal va cap al centre del poble. A la dreta hi ha un monòlit dedicat al Germà Victori i a l'Institució La Salle.

Poc després deixem un parc infantil a l'esquerra i un monòlit de l'Agrupació Sardanista Manlleuenc a la dreta.

0:03 0:15 1,285

Arribem al pont de Can Moles; en una làpida, en el pilar de la dreta, s'hi pot llegir la seva cronologia. Passem per sota el pont i seguim pel passeig; a l'esquerra deixem alguns carrers que van cap al centre del poble.

0:05 0:20 1,660

A l'esquerra hi ha un monument i unes taules; també hi ha un plafó indicatiu. A la dreta hi ha unes construccions (un xiringuito?). Aquest indret és el Meandre de la Devesa.

Una mica més endavant, a l'esquerra, hi veiem el Museu Industrial del Ter on finalitzem l'etapa d'avui.

Equip de preparació (03/10/2014): Pere Fernàndez, Isidre Poch

SANTUARI DE LA GLEVA

La tradició popular ens parla que una pastoreta del mas Codines va trobar la imatge de la Verge, mentre pasturava bestiar al puig del Terror i va veure com un dels bous començava a bramular i a furgar amb el morro en un punt determinat sense voler moure's. Allà van trobar dins d'un forat la imatge de la Verge protegida per dues columnes de terracota que aguantaven una gleva que li servia de sostre. El fet de trobar la imatge sota una gleva va ser el que li va donar el nom.

Portada a Sant Hipòlit, allà va ser dipositada en el temple parroquial, d'on diu la tradició que va desaparèixer miraculosament per tornar al lloc on va ser trobada. Això va ser interpretat com la voluntat de la Mare de Déu de romandre al puig del Terror. Per aquesta raó el 1280 es decidí construir un oratori en aquell punt exacte. El 1327, es començaren les obres del que acabaria sent un gran Santuari.

El nou Santuari contava amb un presbiteri sota el qual s'hi trobava "la cova" que coincidia amb el lloc on havia estat trobada la Santa imatge. Un retaule del 1480 obra de Ferran Soler Vernedo i el "Brancal" pintat el 1507 per Gurrea i Mesoneda hi afegiren un gran valor artístic. El 1683 l'escultor Pau Sunyer i el tallista Francesc Farriols de Manresa, feren un nou retaule que era, en l'aspecte artístic, una valuosa peça en l'evolució dels grans retaules platerescs.

La prosperitat i magnificència varen quedar sobtadament tallades quan el 1759 un llamp destruï gran part del Santuari. El 1766 es començaren les obres de reconstrucció a càrrec de l'arquitecte vigatà Josep Morató Selles, que hi va afegir la rectoria i l'hostatgeria. L'església actual és un edifici barroc de planta oval, amb cúpula i capelles radials.

La imatge romànica del segle XIII i el magnífic retaule de Pau Sunyer foren destruïts el 1936. La imatge fou refeta el 1940 i el retaule reproduït fidelment el 1943.

La devoció envers Santa Maria de la Gleva va ser molt estesa a la comarca. Es troben un seguit de llegats i deixes en favor seu, però un dels símbols de la devoció popular van ser les grans processons que des de Vic i d'altres pobles de la comarca es feien, com la del 1337 amb motiu d'una forta sequera que assolava la comarca i que va arribar a deixar sec el Ter.

En arribar a la Gleva, el bisbe Galceran Sacosta va baixar la imatge de la Verge fins al riu on va mullar-li els peus amb l'aigua que hi quedava, tot fent pregàries perquè plogués. Al cap de tres dies va ploure intensament, fet que la devoció popular va atribuir a la intervenció miraculosa de la Mare de Déu.

Mossèn Cinto Verdager, quan es va haver d'exiliar de Barcelona, fou destinat al Santuari de la Gleva (1893-1894).

MANLLEU

El municipi de Manlleu es troba al sector septentrional de la Plana de Vic. Limita al N amb el terme de Torelló, a l'E amb Santa Maria de Corcó i les Masies de Roda, al S amb Gurb i a l'W amb les Masies de Voltregà. Té per base la gran recolzada que forma el Ter quan canvia l'orientació de nord a sud per fer meandres cap a l'est, a la recerca de la seva sortida pels engorjats de les Guillerries. És en el sector més baix de la Plana i per això el més afectat per la boira vigatana. El seu terreny és planer, però l'engorjat del Ter i les petites elevacions del sector nord i nord-est li lleven monotonia.

El relleu és poc accidentat ja que es troba en una conca d'erosió provocada pel Ter i els seus afluents. Els punts més alts són el Puig Agut (594 m) i la Devesa (440 m). En aquest indret hi ha turons, un tret geogràfic característic de tota la Plana de Vic, com per exemple el turó de l'actual Dalt Vila. Els torrents que solquen el terme i desemboquen al Ter són els de la Miranda, el Magí, el del Perer i el de la Burina.

El subsòl de Manlleu és ric gràcies a les terres d'al·livió portades pel Ter i formades en èpoques geològiques a causa de l'acció dels elements, per això l'agricultura ha estat sempre notable. Té també, però, primalls de terra i terrenys erms a causa de les margues blavoses estèrils que formen els turons i la part alta del terme.

El terme, a més de la vila de Manlleu, cap administratiu, comprèn la colònia de Can Remissa i la urbanització de la Font de Tarrés, a més de les antigues demarcacions parroquials de Vilamirosa i Vilasetrú.

A causa del ràpid creixement demogràfic, és molt fàcil de distingir tres nuclis ben diferenciats a Manlleu: Dalt Vila, amb carrers i placetes irregulars i cases velles; Baix Vila, amb carrers rectilinis que s'estenen des del nucli primitiu fins al Ter i les indústries del sector ponentí i, finalment, el modern Eixample, iniciat en el decenni 1950-60 pel sector de llevant i que s'ha estès al voltant de la població cap al N i ponent amb edificacions modernes, normalment grans blocs i pisos.

El primer nucli de Manlleu es formà al turó i, amb el creixement urbà que es donà als segles posteriors, creixé de forma concèntrica fins el segle XVI. El desenvolupament d'aquest nucli durant els segles XVII i XVIII provocà que s'urbanitzessin les zones murallades. Aquesta expansió tingué dues formes de creixement que es donaren al mateix temps, d'una banda el creixement lineal i de l'altra en forma d'eixample. Al segle XIX hi hagueren dos nous focus d'atracció per a la construcció de noves edifica-

cions, la formació del canal industrial i les noves vies de comunicació, on continuà el creixement al principi del segle XX. La dècada del 1960, a conseqüència de la gran onada immigratòria i l'increment demogràfic que experimentà Manlleu en un període de temps curt, hi hagué un creixement caòtic que no seguí cap tipus de planificació urbanística.

La vila de Manlleu té el centre a la plaça porticada (plaça Fra Bernadí), començada el 1893 i inaugurada el 1922. Des del 1907, una gran escalinata la uneix amb el sector de Dalt Vila. La resta de la vila té alguns edificis notables, com l'antiga Casa Delme, amb una llinda del 1701, la Casa Salvi, de la plaça del Grau, amb portal adovellat i finestral del segle XVI, o com moltes cases del carrer del Comte i el carrer de Torelló, però hi predominen els edificis moderns, com el gran col·legi dels germans de les Escoles Cristianes, establerts a Manlleu des del 1880, o l'hospital, de reminiscències modernistes, construït el 1913 i renovat el 1948.

L'església parroquial de Santa Maria de Manlleu, erigida a la fi del segle XI com a centre d'una comunitat canonical augustiniana, tingué un paper molt important en el passat de Manlleu, i en particular de la primitiva població. L'església actual de Manlleu encara ocupa el solar de la primitiva, i se sap que fou reedificada el 1086. Ho fou novament entre el 1770 i el 1782 i, finalment, tornà a reedificar-se entre el 1941 i el 1955, d'acord amb els plans i la disposició de l'arquitecte Josep M. Pericas. L'església del segle XVIII havia estat destruïda el 1936, i de l'obra anterior només s'aprofità el campanar i una part de la façana.

Al darrere de l'església actual i de la rectoria moderna es reconstruí una andana del claustre romànic del segle XII, a manera de pèrgola, i entre la rectoria i l'església hi ha unes arcades gòtiques que formaven part del mateix claustre i que foren construïdes pel prior Marc Antoni Tarafa el 1571. Això és tot el que resta del monestir canonical que hi hagué a Manlleu des de la seva erecció canònica el 1102 fins a la secularització del 1592.

El Ter, que constitueix el límit S tradicional de la vila, forma un indret d'una gran bellesa, com el passeig del Ter, que fa de parc a la població. El magnífic pont de Manlleu, de sis amples arcades, salva el desnivell entre les dues ribes del riu i ha permès la construcció d'un barri força populós a l'indret oposat, on hi hagué l'antiga església de Sant Martí de la Roca. El pont fou construït entre els anys 1396 i 1440, però ha sofert diverses modificacions (1687, 1890 i 1940) a causa dels aiguats o de la voladura parcial de la fi de la guerra civil de 1936-39.

MUSEU DEL TER

El Museu Industrial del Ter (extensió del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya) té la seu a Can Sanglas, una de les primeres fàbriques cotoneres de Manlleu. L'objectiu d'aquest museu és recuperar, conservar i difondre el patrimoni industrial del terme. El museu acull en el seu si el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis.

BIBLIOGRAFIA

- ** Ruta del Ter. Seguint el curs del riu
Consorti Alba-Ter (2009).
- ** Institut cartogràfic de Catalunya
<http://www.icc.cat/>
- ** Enciclopèdia Catalana
<http://www.enciclopedia.cat/>
- ** Les Masies de Voltregà
<http://www.lesmasiesdevoltrega.cat/>
- ** Manlleu
<http://www.manlleu.cat/>
- ** Museu del Ter
<http://www.museudelter.cat/>

Agustí Poch, octubre de 2014

RUTA DEL TER
 Etapa 07
TORELLÓ - MANLLEU
 19 - OCTUBRE - 2014